

Dosarul nr. 3ra-642/2022
2-20130976-01-3ra-23062022

prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, Gh. Mîra, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

05 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Vitalie Busuioc și de reprezentantul acestuia avocatul Constantin Gheorghiu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Busuioc împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva hotărârii din 28 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de Vitalie Busuioc ca fiind neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La 21 octombrie 2020 Vitalie Busuioc a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acțiunii Vitalie Busuioc a indicat că prin decizia din 24 februarie 2020, Inspecția procurorilor a transmis Colegiului de disciplină și etică materialele procedurii disciplinare în privința ex-procurorului Vitalie Busuioc în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și cauze Speciale, pe motiv că s-a identificat temei de tragere la răspundere disciplinară.

Sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară a fost înaintată de procurorul-șef al Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată a Procuraturii Generale, în urma controlului activității Procuraturii pentru Combaterea Criminalității organizate și Cauze Speciale.

După verificarea sesizării, Inspecția procurorilor a concluzionat că Vitalie Busuioc, exercitând funcția de adjunct-interimar al procurorului-șef al Procuraturii specializate, a acționat prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu și cu admiterea încălcărilor grave de lege, neglijând, prevederile art. 53 și 320 alin. (5) din Codul de procedură penală, ordinul Procurorului General nr. 2/21 din 2 ianuarie 2018 „Cu privire

la organizarea activității procurorilor în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești” și indicația Procurorului General nr. 1 1- 2.2d/09-7880 din 29 decembrie 2009.

După examinarea materialelor procedurii disciplinare, Colegiul de disciplină și etică, prin hotărârea din 22 iunie 2020, a încetat procedura disciplinară în privința ex-procurorului Vitalie Busuioc, pe motiv că nu s-a constatat existența abaterii disciplinare.

Inspekția procurorilor a contestat hotărârea Colegiului de disciplină, solicitând admiterea contestației, casarea integrală a hotărârii de încetare a procedurii disciplinare și adoptarea unei noi hotărâri.

Prin hotărârea nr.1-64/2020 din 24 iulie 2020 a Consiliului Superior al Procurorilor a fost admisă contestația Inspekției procurorilor, s-a casat hotărârea nr. 3-43/20 din 22 iunie 2020 a Colegiului de disciplină și etică și s-a adoptat o nouă hotărâre prin care, Vitalie Busuioc a fost recunoscut vinovat de comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 38 lit. e) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25 februarie 2016.

Prin aceeași hotărâre Consiliul Superior al Procurorilor a sistat procedura disciplinară, din motivul că procurorul și-a încetat raporturile de serviciu înainte de emiterea hotărârii cu privire la cauza disciplinară.

A menționat că, analizând argumentele prezentate în hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor, consideră aceasta ca nefondată și neîntemeiată, nefiind prezente elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art. 38 lit. e) din Legea cu privire la Procuratura nr.3 din 25 februarie 2016.

A subliniat că, procesul penal este unul contradictoriu, iar probele acumulate, atât în faza urmăririi penale, cât și la examinarea cauzei în instanța de judecată au fost apreciate în ansamblu, reieșind din toate mijloacele probatorii administrate la fiecare etapă a procesului penal.

Modificarea încadrării juridice și renunțarea parțială la învinuire se datorează evoluțiilor procesuale în faza examinării cauzei în instanța de judecată și anume a probelor administrate.

Aprecierile Consiliului Superior al Procurorilor vizează fondul cauzei penale, în condițiile în care această autoritate nu a luat cunoștință cu materialele cauzei, în circumstanțele în care, doar la etapa de urmărire penală, aceasta numără 13 volume, iar în instanța de judecată procesul de reprezentare a învinuirii de stat a durat de la 9 noiembrie 2016 până la 3 mai 2017 (aproximativ 6 luni de zile) cu efectuarea acțiunilor care se impun la această etapă.

Aferent modificării învinuirii aduse inculpaților A. Topalo, N. Ghenaliuc și A. Munteanu în temeiul art. 242, art. 243, art. 244 din Cod penal, prin micșorarea cuantumului prejudiciului, se impun următoarele precizări: cuantumul prejudiciului prevăzut în învinuire la faza de urmărire penală a fost stabilit în baza deciziilor emise de către Serviciul Fiscal de Stat și nu a unui raport de expertiză economico-financiară. Ultima, neputând fi efectuată din motivul absenței tuturor documentelor financiar-contabile, care, reieșind din această tipologie de infracțiuni, de obicei sunt distruse de făptuitori.

Deciziile autorității fiscale au fost efectuate în baza unor controale indirecte de estimare a sumei. Astfel, deciziile Serviciului Fiscal de Stat nu sunt unele definitive și din practica constantă la investigarea infracțiunilor economico –financiare, acestea pot fi modificate sau chiar anulate de autoritatea fiscală. În cazul în speță, în calitate de acuzator, a fost modificată învinuirea în instanța de judecată reieșind din toate probele cercetate, inclusiv declarațiile inculpaților privind recunoașterea parțială a vinovăției.

Materialele cauzei penale în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) din Codul penal de către Arcadie Topalo au fost disjuncte din cauza penală nr. 2016869198, ultimul având învinuire similară celei aduse altor figuranți ai dosarului penal în privința Societății cu Răspundere Limitată „Slava Cargo Grup”, lui Anatol Spînach, Păduraru Novac, Alexei Brihuneț și Igor Belciug.

A indicat că, prin sentința din 21 noiembrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Central, emisă în urma examinării cauzei penale nr. 2016869198 în privința Societății cu Răspundere Limitată „Slava Cargo Grup”, lui Anatol Spînach, Păduraru Novac, Alexei Brihuneț și Igor Belciug, instanța de judecată i-a achitat pe inculpați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit. b) și d) Cod penal, din motivul lipsei faptului infracțiunii. Această hotărâre a fost menținută prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți și decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, fiind definitivă și irevocabilă.

A relatat că, potrivit Avizului nr. 9(2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni, privind normele și principiile europene referitoare la procurori, procurorii sunt responsabili în mod public. Iau decizii, care rămân discreționare, conform legii și altor reglementări. În particular, procurorii ar trebui să respecte și să asigure protecția drepturilor omului.

De asemenea, potrivit acestui Aviz, procurorii ar trebui să decidă urmărirea penală a unei persoane având la bază numai probe temeinice, care se consideră în mod rezonabil a fi de încredere și admisibile.

Chiar în constatările textuale al Consiliului Superior al Procurorilor din hotărârea contestată rezultă că, după pronunțarea sentinței, dosarul a fost inclus în raportul săptămânal privind rezultatele examinării cauzelor penale în instanțele de judecată, prezentat de către procuratura specializată în Secția unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată a Procuraturii Generale.

Așadar, referitor la desfășurarea acțiunilor de reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, renunțarea parțială de la învinuire, încadrarea juridică, poziția procesuală a procurorului, precum soluția dispusă de instanța de judecată a fost informată Procuratura Generală. Ultima a fost de acord cu această soluție, în caz contrar ar fi fost aplicate mecanisme de verificare și control, precum și implicarea căilor de regres.

Mai mult, în hotărârea sa, Colegiul a statuat că din actele prezentate suplimentar de părți se constată că, la 10 august 2017, Consiliul Superior al Procurorilor a propus Procurorului General de a-i conferi Crucea „Pentru Merit” de clasa II, fiind motivate pe aprecierea întregii activități a lui Vitalie Busuioc pe parcursul primului an de la constituirea procuraturii specializate. Adică în perioada în care procurorul, Vitalie Busuioc, a condus urmărirea penală și a reprezentat cauza în instanța de judecată.

De asemenea, la pronunțarea hotărârii a fost prezentă mass-media care a reflectat soluția dispusă de către instanță.

Angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în aceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză. Analiza elementelor constitutive ale pretensei abateri disciplinare nu poate fi efectuată decât prin raportare la principiul independenței procurorilor la pronunțarea hotărârilor și adoptarea soluțiilor. Or, art.3 alin. (4) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25 februarie 2016 prevede expres că procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

În raport cu particularitățile concrete ale cazului, Inspecția Procurorului și Consiliul Superior al Procurorilor, ca titular al acțiunii disciplinare pun în discuție însuși modul de interpretare a unei norme de drept, în speță a art. 325 din Codul de procedură penală, de către procurorul de caz și raționamentul logico-juridic al acestuia, aspecte care, însă, nu pot forma obiectul unei verificări disciplinare, acestea putând, fi cenzurate doar în cadrul controlului ierarhic și în căile de atac.

În opinia reclamantului, abordarea Consiliului Superior al Procurorilor vis-a-vis de modul de întocmire de către procuror a actului de acuzare și de plenitudinea urmăririi penale într-o speță concretă (caracterul superficial al ordonanțelor de modificare a învinuirii în instanța de judecată, insuficiența probelor pentru incriminarea comiterii tuturor infracțiunilor, renunțarea parțială la învinuire etc.), deci, de analiză a legalității unei ordonanțe emise de procuror, se prezintă a fi contrară atribuțiilor funcționale ale Consiliului și se substituie, practic, unui control judiciar.

A considerat că răspunderea individuală pentru exercitarea funcțiilor judiciare, nu trebuie să depindă doar de viziunea Consiliului Superior al Procurorilor, ci în primul rând de soluția pronunțată pe o cauză instrumentată în instanța de judecată. Răspunderea ar trebui să fie legată, mai cu seamă, doar de respectarea de către procuror a standardelor de conduită profesională, etică și respectarea procedurilor legale. Simplul fapt că, o hotărâre a procurorului, adoptată în cursul procesului penal, este supusă criticii, fără a trece testul legalității prin instrumentul controlului judiciar, nu poate constitui abatere disciplinară, or în cazul în speță hotărârea instanței de judecată este definitivă și irevocabilă, iar controlul ierarhic a agreat asemenea soluții.

A mai invocat reclamantul că materialele procedurii disciplinare nu relevă motivele pentru care Inspecția procurorilor și peste o perioadă de 3 ani de la pronunțarea unei hotărâri judecătorești, Consiliul și-a însușit în totalitate opinia unei instanțe judecătorești vis-a-vis de soluția dispusă pe caz, în detrimentul alteia, în situația în care instanța judecătorească, în urma analizării probelor și evaluarea faptelor a soluționat într-un mod întemeiat și legal cauza penală.

Procurorii, de rînd cu judecătorii, trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a instrumenta/soluționa cauzele imparțial, potrivit propriei lor convingeri și interpretări a faptelor, precum și în conformitate cu legea aplicabilă. Doar erorile săvârșite în mod

intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, fapt care, însă, în cazul examinat nu își găsește confirmare obiectivă.

Sub aceste aspecte a considerat că în speță nu se regăsește forma de vinovăție cerută de lege pentru a se constata existența abaterii disciplinare, nu a acționat cu intenție sau cu neglijență, de natură a produce un rezultat prejudiciabil vreunei părți. În lipsa unuia dintre elemente constitutive, precum latura obiectivă și/sau subiectivă, abaterea disciplinară nu subzistă și, deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a procurorului.

Reclamantul Vitalie Busuioc a solicitat anularea hotărârii nr. 1-64/2020 din 24 iulie 2020 a Consiliului Superior al Procurorilor, prin care a fost admisă contestația Inspecției Procurorilor și casată hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 3-43/20 din 22 iunie 2020.

Prin hotărârea din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea depusă de Vitalie Busuioc a fost respinsă, ca neîntemeiată.

La 30 aprilie 2021 și 17 mai 2021, Vitalie Busuioc, reprezentat de avocații Valerii Voleanschi și Constantin Gheorghită, a depus cereri de recurs, iar la 20 iulie 2021, a depus motivarea recursului împotriva hotărârii din 29 aprilie 2021.

Prin decizia din 10 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Vitalie Busuioc, reprezentat de avocații Valerii Voleanschi și Constantin Gheorghită, a fost casată hotărârea din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a fost remisă cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Prin hotărârea din 28 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă acțiunea depusă de Vitalie Busuioc ca fiind neîntemeiată (f.d. 187, 188-209, vol. I).

În susținerea soluției sale, Curtea de Apel Chișinău s-a bazat pe prevederile art. 219 alin. (1), 220 alin. (1), 221 alin. (1), 93, 21, 22, 118, 119 alin. (1) și (2), 120 alin. (1) din Codul administrativ, pct. 9.10 din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, art. 125¹ din Constituția Republicii Moldova, art. 86 alin. (3), 51 lit. c), 36, 37, 46 alin. (1), art. 6 alin. (3) lit. a), c) și d), 38 lit. e) din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016, pct. 81 din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12 – 228/16 din 14 septembrie 2016, modificat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-13/17 din 24 ianuarie 2017, pct. 6, 6.1, 6.1.1, 6.1.4, 6.2.2, 6.2.3, 6.2.4, 6.3.1 din Codul de etică a procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27 mai 2016 și a stabilit că este neîntemeiat argumentul reclamantului, Vitalie Busuioc, precum că, hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-64/2020 din 24 iulie 2020 „Cu privire la contestarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3- 43/20 din 22 iunie 2020 în privința ex-procurorului Vitalie Busuioc”, este neîntemeiată, iar astfel, neîntemeiat fiind admisă contestația inspectorului din cadrul Inspecției procurorilor împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-43/20 din 22 iunie 2020. A fost casată hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 3-43/20 din 22 iunie 2020, în privința ex-procurorului Vitalie Busuioc, fiind adoptată o nouă hotărâre prin care a fost recunoscut

vinovat ex-procurorul, Vitalie Busuioc, de comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit. e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și s-a sistat procedura disciplinară, din motivul că procurorul și-a încetat raporturile de serviciu înainte de emiterea hotărârii cu privire la cauza disciplinară.

Astfel, la acest capitol, Completul judiciar al primei instanțe a reținut că, drept motiv esențial de inițiere a procedurii disciplinare în privința ex-procurorului Vitalie Busuioc, eliberat din funcția de adjunct al procurorului-șef a PCCOCS, prin ordinul nr. 140-p din 27 ianuarie 2020, pe motivul demisiei din procuratură în baza raportului depus, la 27 ianuarie 2020 (f.d.administrativ 84-85), în speță a constituit sesizarea cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare, comise de procurorul Vitalie Busuioc, efectuată de către procurorul șef al Secției Unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată, Vladimir Adam, în urma verificării materialelor cauzei penale nr. 2016790087, care a fost investigată de PCCOCS (f.d.administrativ 3-8).

Conform Raportului privind rezultatele verificării sesizării menționate anterior, s-a decis a transmite cauza disciplinară Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor (f.d.administrativ 101-108).

Prin hotărârea Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor nr. 3-43/20 din 22 iunie 2020, s-a hotărât a înceta procedura disciplinară în privința ex-procurorului în PCCOCS Vitalie Busuioc, pe motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară (f.d.administrativ 110-114).

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-64/2020 din 24 iunie 2020, „Cu privire la contestarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-43/20 din 22 iunie 2020 în privința ex-procurorului Vitalie Busuioc” s-a admis contestația Inspecției procurorilor și s-a casat hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-43/20 din 22 iunie 2020, adoptată în privința lui Vitalie Busuioc, fiind adoptată o nouă hotărâre, prin care sa recunoscut vinovat Vitalie Busuioc de comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit. e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și s-a sistat procedura disciplinară, din motivul că procurorul și-a încetat raporturile de serviciu înainte de emiterea hotărârii cu privire la cauza disciplinară (f.d.administrativ 119-124).

Or, din suportul probator administrat, și anume din Raportul privind rezultatele verificării sesizării se atestă că: la 13 aprilie 2016, organul de urmărire penală al Direcției Generale Urmărire Penală a MAI, a pornit urmărirea penală pe cauza nr.20166790087, conform indicilor infracțiunii prevăzută de art.244 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe faptul evaziunii fiscale comisă de către factorii de decizie ai SRL „Gutmihimpe”, SRL „Galaton Cris”, SRL „Vertocom”, SRL „Katrom Grup”, SRL „Neocompact”, SRL „Neointer Grup”, SRL „Contact Comerț”.

La 20 octombrie 2016, la cauza penală nr.20166790087, a fost conexată cauza penală nr.2016790221, pornită la 05 octombrie 2016 conform indicilor infracțiunii prevăzute de art. 46, art. 242, art.243 alin.(3) lit. f) și b) și art.244 alin.(2) lit. b) Cod penal.

La 28 octombrie 2016, la cauza penală nr.2016790087, a fost conexată cauza penală nr.2016869198, pornită la 15.08.2016, conform indicilor infracțiunii prevăzută de art.244 alin.(5) lit. b) și d) Cod penal. La 27 mai 2016, de către procurorul în secția conducere a urmăririi penale în organele central al MAI a SV a Procuraturii Generale, Vladislav Bobrov a fost pus sub învinuire Nicolai Ghenaliuc, administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Ghenaliuc-Com”, în temeiul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 26, art.244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Prin ordonanța Procurorului General din 12 octombrie 2016, s-a dispus transmiterea cauzei penale nr.2016790087 pentru conducerea urmăririi penale către PCCOCS. Iar ulterior, la 07 noiembrie 2016, de către procurorul în PCCOCS, Vitalie Busuioc, lui Nicolai Ghenaliuc, i-a fost completată învinuirea, acestuia fiindu-i incriminată comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 46, art. 242, art. 243 alin.(3) lit. a) și b) și art. 244 alin.(2) b) Cod penal.

Totodată, în privința învinuitului Nicolai Ghenaliuc la 07 octombrie 2016, de către Judecătoria Centru, a fost aplicată măsura preventivă arest preventiv, care a fost prelungită până la 06 decembrie 2016.

La 03 octombrie 2016, a mai fost pus sub învinuire, Andrei Munteanu, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin.(2), 26, 244 alin.(2) lit. b) Cod penal, fiindu-i aplicată și măsura preventivă arest preventiv din 01 octombrie 2016 până la 31 noiembrie 2016 și arest la domiciliu pentru perioada 02 octombrie 2016 – 03 mai 2017.

La 01 noiembrie 2016, i-a fost înaintată învinuirea și lui Arcadie Topalo, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.46, art.242, art.243 alin.(3) lit. a) și b), art.244 alin. (2) lit. b) art.42 alin.(5), 45, art.248 alin.(5) lit. b), d) Cod penal, în privința căruia a fost aplicată și măsura preventivă sub formă de arest, începând cu 07 octombrie 2016, care a fost prelungită până la 06.12.2016.

La 09 noiembrie 2019, procurorul în Procuratura PCCOCS, Vitalie Busuioc, a întocmit rechizitoriul și, conform art.297 din Codul de procedură penală, a trimis cauza penală în Judecătoria mun. Chișinău pentru examinare în fond, cu menținerea persoanelor în stare de arest preventiv.

Prin Dispoziția adjunctului interimar, procuror-șef al PCCOCS, Lucreția Zaharia, din 24 noiembrie 2016, ținând cont de complexitatea cauzei menționate a fost constituit un grup de procurori în componența: S. Roșu, V. Busuioc și C. Popa, însă la examinarea cauzei respective a participat doar acuzatorul V. Busuioc.

Conform rechizitoriului, Arcadie Topalo, Nicolai Ghenaliuc și Andrei Muntean, au devenit membri activi a unui grup criminal organizat, creat în prealabil de către Arcadie Topalo și condus nemijlocit de către el, care împărțind rolurile între ei, urmăreau scopul comiterii infracțiunilor de pseudo-activitate de întreprinzător, evaziune fiscală a întreprinderilor și spălării banilor în proporții deosebit de mari. Astfel, în perioada februarie 2014-noiembrie 2015, având scopul creării de întreprinderi fără intenția de a desfășura activitatea de întreprinzător, pentru acoperirea genurilor de activitate ilicită de întreprinzător, Arcadie Topalo, Nicolai Ghenaliuc și Andrei Muntean, au identificat persoane social vulnerabile, pe numele cărora au înregistrat întreprinderile SRL „Vetorcom”, SRL „Katrom Grup”, SRL „Galaton Cris” și SRL „Gutmihimpex”.

Grupul criminal organizat, prin controlul din umbra a activității acestor întreprinderi a obținut avantaje financiare ilegale prin eschivarea de la achitarea impozitelor și taxelor la bugetul public național în sumă de 43 116 224 de lei.

Tot grupul criminal nominalizat, continuând acțiunile ilegale în scopul evaziuni fiscale, în perioada 13 februarie 2014 – 19 septembrie 2016, au identificat persoane social vulnerabile, pe numele cărora au efectuat modificări la Camera Înregistrării de Stat în actele de constituire a întreprinderilor SRL „Marketing Monsters” și SRL „Production”, înregistrând în calitate de administratori persoane care de facto nu gestionau activitatea întreprinderilor, fiind înregistrați fictiv în toate documentele de constituire și contabile. Iar ulterior au inclus în documentele contabile, fiscale și financiare, date vădit denaturate privind veniturile și cheltuielile, precum și operațiuni ce nu au existat, a întreprinderilor SRL „Marketing Monsters” și SRL „GL Production”, SRL „Vetorcom”, SRL „Katrom Grup”, SRL „Galaton Cris”, SRL „Gutmihimpex”, gestionate de facto de Arcadie Topalo, Nicolai Ghenaliuc și Andrei Muntean, astfel eschivându-se de la achitarea impozitelor și plata TVA în suma totală de 292 544 092 de lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

Mai mult ca atât, grupul criminal nominalizat, în perioada 13 februarie 2014 -19 septembrie 2016, având scopul de a tăinui și de a deghiza originea ilicită a bunurilor obținute prin intermediul SRL „Marketing Monsters”, SRL „GL Production”, SRL „Vetorcom”, SRL „Katrom Grup”, SRL „Galaton Cris” și SRL „Gutmihimpex”, nereflectate în evidența contabilă, au scos în numerar mijloacele financiare obținute în sumă de 389 343 410 de lei. În ședința de judecată din 02 mai 2017, au fost prezentate trei înscrisuri de declarații ale inculpaților Arcadie Topalo, Nicolai Ghenaliuc și Andrei Muntean, tapate, imprimate și contrasemnate de către aceștia, proveniența cărora nu este cunoscută. Deși, depozitiile inculpaților nu sunt datate și contrasemnate de către alți participanți în proces, grefier și președintele ședinței, însă sunt indicate ca fiind anexate în procesul verbal al ședinței de judecată din aceeași data (f.d.administrativ 51-53).

Or, consemnarea acestor declarații nu corespunde prevederilor art. 337 alin. (2) din Codul de procedură penală, totodată conținutul lor este contradictoriu cu probele acumulate la faza de urmărire penală, dar și judecată, cum ar fi declarațiile martorului Lilia Agadjanean, acestea din urmă nefiind verificate. Astfel, cele constatate indică asupra rolului pasiv și formal al acuzatorului Vitalie Busuioc în ședința de judecată, ce contravine atribuțiilor care îi revin conform prevederilor art. 53 din Codul de procedură penală.

Totodată, s-a mai stabilit că, în cadrul aceleiași ședințe de judecată a fost prezentat un certificat eliberat de executorul judecătoresc Oleg Ungureanu, prin care se confirmă depunerea pe contul curent special al executorului judecătoresc a unei cauțiuni în prezenta cauza penală în mărime de 36 648 053 de lei. Însă, de către procuror nu au fost întreprinse măsuri în vederea verificării sursei de proveniență a acestor mijloace financiare, în condițiile când inculpații se aflau în stare de arest și dacă aceste mijloace de fapt au fost transferate precum se indică în certificatul la care s-a făcut referință, mai mult ca atât dacă au fost sau nu încasate în contul stingerii datoriilor legate de cauzarea prejudiciului.

Drept urmare, în temeiul declarațiilor inculpaților, acuzatorul de stat Vitalie Busuioc a solicitat o întrerupere a ședinței. Iar peste o oră de vreme, fapt care atestă cu certitudine că acțiunea respectivă a fost planificată din timp, ședința de judecată a continuat. În continuarea ședinței, într-un termen record, acuzatorul de stat Vitalie Busuioc a prezentat instanței ordonanțele din 02 mai 2017 privind renunțarea parțială la învinuire, fără careva temeiuri legale, neaducându-se o justificare acțiunilor sale și fără careva motive plauzibile, s-a renunțat neîntemeiat parțial la învinuirea adusă inculpatului Arcadie Topalo pe capătul de infracțiune prevăzută art. 42 alin. (5), 45, 248 alin. (5) lit. b) și d) Cod penal.

Totodată au fost prezentate și ordonanțele de modificare a învinuirii din 02 mai 2017, conform cărora de către acuzatorul de stat, Vitalie Busuioc, nejustificat, au fost modificate învinuirile aduse inculpaților Arcadie Topalo, Nicolai Ghenaliuc și Andrei Muntean, în temeiul art. 46, art.242, art.243 alin.(3) lit. a) și b), art.244 alin. (2) lit. b) Cod penal. Întrucât, în conținutul noii învinuiri persoanele juridice SRL „Marketing Monsters”, SRL,, GL Production”, SRL,,Galaton Cris” și SRL „Gutmihimpex” nu se regăseau, astfel fiind diminuat considerabil cuantumul prejudiciului cauzat prin infracțiune, conform tabelului indicat privind fapta calificată până și după renunțare la învinuire.

Drept urmare, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 mai 2017, la fel, într-un termen record:

- Arcadie Topalo, a fost recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 46, 243 alin.(3) lit. a), b) Cod penal și condamnat la închisoare pe termen de 5 ani, cu suspendarea executării pedepsei, pe un termen de probă de 1 an. Fiind încetat procesul penal în privința lui Arcadie Topalo învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.242,46,244 alin.(2) lit. b) Cod Penal în legătură cu intervenirea amnistiei, și procesul penal în privința lui Arcadie Topalo învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5), 45, 248 alin.(5) lit. b), d) din Codul Penal, ca urmare a renunțării procurorului la învinuire. Cu aflarea inculpatului în stare de arest preventiv din data de 07 octombrie 2016 pînă la 03 mai 2017.

- Andrei Munteanu a fost recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 46, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod penal și condamnat la închisoare pe termen de 5 ani, cu suspendarea executarea pedepsei, pe un termen de probă de 1 an. Fiind încetat procesul penal în privința lui Andrei Munteanu învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 242, 46, 244 alin.(2) lit. b) Cod Penal în legătură cu intervenirea amnistiei cu aflarea inculpatului în stare de arest preventiv și arest la domiciliu în perioada 02 octombrie 2016 pînă la 03 mai 2017.

- Nicolai Ghenaliuc a fost recunoscut culpabil de comiterea infracțiunilor prevăzute prevăzută de art. 46, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod Penal și condamnat la închisoare pe termen de 5 ani, cu suspendarea executarea pedepsei, pe un termen de probă de 1 an. Fiind încetat procesul penal în privința lui Nicolae Ghenaliuc învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 242, 46, 244 alin. (2) lit. b) Cod Penal în legătură cu intervenirea amnistiei. Cu aflarea inculpatului în stare de arest preventiv și arest la domiciliu din data de 07 octombrie 2016 – 03 mai 2017.

Totodată, fiind admisă parțial acțiunea civilă depusă de Ministerul Finanțelor, încasându-se solidar de la inculpații Arcadie Topalo, Nicolai Ghenaliuc și Andrei Muntean în beneficiul statului suma de 36 648 053 de lei, cu titlu de prejudiciu cauzat prin activitatea firmelor SRL „Vetorcom” și SRL „Katrom Grup”.

Astfel, reieșind din circumstanțele de fapt stabilite, precum și materialele cauzei penale, se constată că, Consiliul Superior al Procurorilor just a reținut că de către Colegiul de disciplină și etică, au fost totalmente ignorate deciziile Inspectoratului Fiscal de Stat, care prin necontestare de către părțile implicate în procesul penal au devenit definitive și au caracter obligatoriu, referitor la cuantumul prejudiciului cauzat. Or, urmărirea penală nu este una completă, astfel încât nu au fost puse sub acuzare și persoanele juridice SRL „Marketing Monsters”, SRL „GL Production”, SRL „Vetorcom”, SRL „Katrom Grup”, SRL „Galaton Cris” și SRL „Gutmihimpex”, pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu atragerea ulterioară la răspundere penală.

În context, deși Arcadie Topalo, Nicolai Ghenaliuc și Andrei Muntean au fost recunoscuți culpabili în comiterea infracțiunii prevăzute art. 46, 243 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, atât acuzatorul de stat cât și judecătorul nu au dispus încasarea prejudiciului cauzat în mărime de 292 544 092 de lei. Iar audiat în cadrul verificării sesizării procurorul Vitalie Busuioc a explicat că, concluziile menționate în sesizare le consideră neîntemeiate și tendențioase. Doar datorită acțiunilor pro-active a organului de urmărire penală și a acuzatorului de stat s-a reușit condamnarea inculpaților și recuperarea unui prejudiciu la bugetul de stat în sumă de 36 648 053 de lei.

Considerând totodată nefondată și concluzia referitor la faptul că, neîntemeiat a renunțat la învinuirea prevăzută la art. 42 alin. (5), 45, 248 alin. (5) lit. b) și d) Cod penal, deoarece în cadrul cercetării judecătorești nu a putut fi demonstrată vina lui Arcadie Topalo.

Întrucât, în privința lui Arcadie Topalo, materialele cauzei penale în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin.(5) Cod penal, au fost disjuse din cauza penală nr.2016869198, iar prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 21 noiembrie 2017, la examinarea cauzei penale nr. 2016869198 în privința SC „Slava Cargo Grup” SRL, Anatol Spînache, Alexei Brihuneț, Igor Belciug, instanța i-a achitat de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin.(5) lit. b), d) Cod penal.

Astfel, Completul judiciar al Curții de Apel Chișinău, a menționat că, regimul juridic al procurorilor include și problema răspunderii acestora, a cărei menire constă în reprimarea greșelilor comise de ei. Or, prin intermediul răspunderii, se realizează atât scopul preventiv cât și cel sancționator.

Mai mult ca atât, Completul judiciar al Curții de Apel Chișinău a reținut că, atât Legea cu privire la Procuratură, cât și legislația internațională reglementează că procurorul indiferent de funcția sa, trebuie să-și ducă la bun sfârșit atribuțiile, nu pentru că așa i se impune, dar că e convins că ele reprezintă rostul său profesional. Pentru el nu există valoare mai importantă decât îndeplinirea cu o convingere reușită din înțelegerea rațională a fenomenelor, a sarcinilor sale.

Totodată, Completul specializat al Curții de Apel Chișinău a atestat că, pârâtul prin actul contestat just a stabilit că, în vederea atragerii la răspundere disciplinară a ex-procurorul, Vitalie Busuioc, este faptul că, atunci când a reprezentat învinuirea în numele statului într-o cauză penală ce prezenta interes sporit, neîntemeiat a renunțat și a modificat învinuirea inculpaților, nu a respectat criteriile de individualizare a pedepselor solicitate inculpaților și nu s-a expus în discursul său asupra chestiunii ce ține de confiscarea specială a obiectului infracțiunii de spălare de bani. Or, art.125¹ din Constituție, indică că, Consiliul Superior al Procurorilor este garantul independenței și imparțialității procurorilor. Din interpretarea normelor evocate, Consiliului îi revine atribuția de a veghea modul de aplicare a garanțiilor în privința procurorilor, inclusiv cele specifice procedurilor disciplinare, astfel ca să nu le fie afectate independența și imparțialitatea în exercitarea atribuțiilor.

În același sens, Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE), în Avizul nr.9 (2014) privind normele și principiile europene referitoare la procurori, a statuat că statele ar trebui să ia măsuri pentru a se asigura că procedurile disciplinare pentru procurori sunt reglementate prin lege și să garanteze o evaluare și decizii corecte și obiective, supuse unui control independent și imparțial.

Astfel, răspunderea procurorilor poate fi compatibilă cu principiul independenței, însă doar dacă este antrenată în strictă conformitate cu legea. Independența procurorilor cuprinde și libertatea profesională de a interpreta legea, de a analiza faptele și de a aprecia probele în fiecare caz în parte. Or, raționamentul logico-juridic al procurorului la instrumentarea unei cauze nu poate constitui obiect al verificării disciplinare.

Prin urmare, Completul specializat al Curții de Apel Chișinău a reținut că, la examinarea cauzei disciplinare în privința ex-procurorului Vitalie Busuioc, urmează a fi clarificat dacă s-au admis încălcări ale normelor de drept material și procedural, imputabile ex-procurorului. Or, din analiza raportului privind rezultatele verificării sesizării se observă că lui Vitalie Busuioc i se impută faptul că, la 02 mai 2017, când în ședința de judecată au fost prezentate trei înscrisuri de declarații (contradictorii cu probele prezentate de acuzare) semnate de către inculpații Arcadie Topalo, Nicolai Ghenaliuc și Andrei Muntean, dânsul a avut un rol pasiv, le-a acceptat și nu a purces la verificarea lor prin înaintarea întrebărilor, obligație a procurorului care rezidă din dispozițiile art.53 din Codul de procedură penală.

În acest context, prima instanță nu a reținut argumentul reclamantului privind emiterea unei ordonanțe motivate la acest capitol. Or, prin hotărîrea contestată s-a menționat că, ordonanțele de renunț și modificare a învinuirii inculpaților nu corespund criteriilor de motivare.

Un alt aspect evidențiat este că declarațiile inculpaților nu sunt semnate de președintele ședinței de judecată și de grefier, ceea ce este contrar prevederilor art. 337 alin. (2) din Codul de procedură penală, iar procurorul nu a reacționat la această încălcare a normelor de procedură (f.d.administrativ 51-53). Or, potrivit dispozițiilor art.53 din Codul de procedură penală, procurorul este obligat nu doar de a prezenta probele sale, dar și de a participa la examinarea probelor prezentate de partea apărării,

de a face demersuri și de a-și expune părerea asupra chestiunilor ce apar în timpul dezbaterilor judiciare.

De asemenea din raportul menționat se reține că, la 02 mai 2017, după ce partea apărării a prezentat certificatul eliberat de executorul judecătoresc, prin care se confirma depunerea pe contul curent special a unei cauțiuni în mărime de 36 648 053 de lei și audierea inculpaților, care recunoșteau parțial vinovăția și solicitau pedepse non privative de libertate, invocând căința sinceră și disponibilitatea restituirii prejudiciului, procurorul Vitalie Busuioc a solicitat întreruperea ședinței de judecată și a formulat o nouă învinuire inculpaților, prin modificarea învinuirii în baza art.325 Cod de procedură penală.

Totodată, din conținutul ordonanțelor anexate la dosarul administrativ, se constată că procurorul a modificat în acuzație cuantumul impozitului și taxelor neachitate la bugetul de stat de la 43 116 224 de lei la 36 648 053 de lei în cazul infracțiunii de pseudoactivitate de întreprinzător. În cazul evaziunii fiscale, procurorul a redus suma impozitelor și plăților TVA neachitate bugetului public de la 292 544 092 de lei la 36 648 053 de lei, iar în cazul infracțiunii de spălare de bani a micșorat suma mijloacelor bănești convertite și transferate, ce constituiau veniturile ilicite, de la 389 343 410 de lei la 292 544 092 de lei. Or, art.325 alin.(2) din Codul de procedură penală, stipulează că, modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. Modificarea învinuirii în sensul agravării situației inculpatului se admite numai în cazurile și în condițiile prevăzute de cod.

Aceste dispoziții se completează cu art.27 alin.(1) din Codul de procedură penală, potrivit căroră judecătorului și persoanei care efectuează urmărirea penală li se garantează dreptul la libera apreciere a probelor, formulă strâns legată de regula cercetării sub toate aspectele, complet și obiectiv a circumstanțelor cauzei și probelor. În jurisprudența sa Curtea Constituțională a statuat că libera apreciere a probelor nu înseamnă arbitrar, ci libertatea de a aprecia probele în mod rezonabil și imparțial, iar rezultatele aprecierii acestora sunt expuse de către instanța de judecată în acte procedurale, care trebuie să fie motivate în mod obiectiv și sub toate aspectele, potrivit legii. Motivarea se exprimă prin faptul că, la admiterea unor probe și la respingerea altora, judecătorul este obligat să indice motivele unei asemenea soluții (Hotărârea CC nr.18 din 22.05.2017 § 70).

Aceste constatări ale instanței de jurisdicție constituțională sunt aplicabile și cu referire la procurori, datorită faptului că în procedura penală procurorul este investit cu atribuții de apreciere a probelor.

Cercetarea judecătorească este un proces de stabilire a adevărului și constă în analiza multilaterală a probatoriului, pentru a se demonstra existența ori inexistența faptei infracționale și dacă eventuala persoană inculpată a comis sau nu infracțiunea imputată, iar rolul procurorului este unul semnificativ.

Inspecția procurorilor în raportul emis a mai apreciat că procurorul Vitalie Busuioc a acționat cu încălcarea normelor de drept material atunci când, în discursul său, a evitat să solicite instanței de judecată aplicarea institutului confiscării speciale a obiectului

infracțiunii de spălare de bani. Or, dispozițiile art.106 alin.(2) lit. g) Cod penal sunt norme imperative și stabilesc că sunt supuse confiscării speciale bunurile care constituie obiectul infracțiunilor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, iar în cazul în care aceste bunuri nu mai există, nu pot fi găsite sau nu pot fi recuperate, se confiscă contravaloarea acestora.

Astfel, în speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău, a atestat că, Consiliul Superior al Procurorilor, justificat a concluzionat că, pentru procuror nu există nici o justificare a încălcării normei imperative a legii, care îl obliga să orienteze instanța de judecată de a dispune confiscarea specială a obiectului infracțiunii de spălare de bani, sau contravaloarea acestuia.

Prin urmare, deși reclamantul în acțiunea înaintată susține că, evoluțiile procesuale pe caz, modificarea și renunțarea parțială la învinuire, precum și sentința pronunțată de către instanță au fost comunicate Procuraturii Generale. Iar, în contextul modificării învinuirii inculpaților, prin micșorarea cuantumului prejudiciului, a precizat că, la faza urmăririi penale acest cuantum a fost stabilit în baza deciziilor emise de către Serviciul Fiscal de Stat și nu a unui raport de expertiză economico-financiară, care nu putea fi efectuată din motivul lipsei tuturor documentelor financiar-contabile, susținând totodată că, deciziile Serviciului Fiscal de Stat nu sunt definitive, conform practicii constante la investigarea infracțiunilor economico-financiare, acestea sunt modificate sau chiar anulate de autoritatea fiscală, argumentele ex-procurorul Vitalie Busuioc nu au relevanță și nu sunt de natură a justifica conduita acestuia. Or, în speța în cauză, obiectul examinării procedurii disciplinare l-a constituit acțiunea, adică conduita procurorului în contextul îndeplinirii atribuției de reprezentare a învinuirii în numele statului.

În acest context, prima instanță a conchis că, în litigiul dedus judecății a fost stabilit cu certitudine faptul că, procurorul Vitalie Busuioc la reprezentare a învinuirii în numele statului în instanța de judecată a cauzei penale analizate anterior a admis încălcarea normelor Codului de procedură penală, care stabilesc atribuțiile procurorului în instanța de judecată. Astfel, fiind întrunite elementele constitutive ale abaterilor disciplinare prevăzute de dispozițiile legii. Or, procurorii sunt autoritățile publice care, în numele societății și în interes public, asigură aplicarea legii în cazul în care încălcarea legii atrage răspunderea penală, luând în considerație atât drepturile persoanei, cât și necesitatea eficienței sistemului justiției penale. O misiune crucială a unui stat democratic modern este de a stabili și a asigura funcționarea unui sistem al justiției penale efectiv.

În consecință, Completul judiciar al Curții de Apel Chișinău a atestat că, devreme ce, Colegiul de disciplină și etică nu s-a expus și nu a dat o apreciere probelor prezentate de către inspecția procurorilor, care demonstrează comiterea de către procurorul Vitalie Busuioc, a abaterii disciplinare imputate, Consiliul Superior al Procurorilor, întemeiat a admis contestația inspectorului din cadrul Inspecției procurorilor împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-43/20 din 22.06.2020. Casând hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 3-43/20 din 22.06.2020, prin care s-a încetat procedura disciplinară inițiată în privința ex-

procurorului în PCCOCS Vitalie Busuioc, pe motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară. Fiind adoptată o nouă hotărâre prin care s-a recunoscut vinovat ex-procurorul Vitalie Busuioc de comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit. e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură și s-a sistat procedura disciplinară, din motivul că procurorul și-a încetat raporturile de serviciu înainte de emiterea hotărârii cu privire la cauza disciplinară.

Prima instanță a considerat că, ex-procurorului Vitalie Busuioc, avea sarcina prescrisă de lege, de a contribui la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății. Întrucât, principiul legalității, constituie o componentă fundamentală a statului de drept, ce vizează necesitatea ca autoritățile publice, în speță - procurorul, să își exercite corect și obiectiv întreg spectrul de atribuții legate de măsurile speciale de investigații.

Deși, obiectul art.8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale îl constituie protecția persoanei împotriva unei imixțiuni arbitrare din partea autorităților publice, aceasta nu înseamnă că statul are doar obligații negative, de a se abține de la asemenea ingerință.

Prima instanță a reținut că, în ceea ce privește argumentul reclamantului privind lipsa motivării și necorespunderea cerințelor de legalitate, instanța de judecată a relevat că, în motivarea hotărârii contestate se conțin motive de fapt și de drept care ar justifica concluziile stipulate de membrii Consiliului Superior al Procurorilor, conform prevederilor art.118 și 119 Cod administrativ.

În aceeași ordine de idei, completul specializat al primei instanțe a atestat că, hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-64/2020 din 24 iulie 2020, este una motivată, legală și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural. Iar argumentele reclamantului, Vitalie Busuioc, nu pot fi reținute la caz, deoarece ultimul interpretează eronat normele de drept și situația de fapt. Or, simpla nemulțumire a reclamantului cu actul administrativ individual, nu atrage după sine anularea acestuia.

La 15 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, Vitalie Busuioc, reprezentat de avocatul Constantin Gheorghita a depus cerere de recurs nemotivată împotriva hotărârii din 28 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii depuse de Vitalie Busuioc (f.d. 223-224, vol. I).

La 20 iunie 2022, prin intermediul adresei electronice, Vitalie Busuioc a depus motivarea recursului, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (3-13, vol. II).

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârea primei instanțe, deoarece nu conține o motivare ce ar înlătura dubiile recurentului privind legalitatea acesteia și ar da răspuns la toate întrebările ridicate atât în cererea de chemare în judecată, cât și în cadrul procesului de judecată. Astfel, completul de judecată nu a elucidat toate aspectele cauzei și nu a motivat respingerea acțiunii, nefiind prezentate careva explicații la argumentele reclamantului.

A susținut că prima instanță și-a permis să constate existența unor elemente constitutive a unei abateri disciplinare, atribuție care nu-i revine prin lege.

În cazul dat, instanța de judecată a încălcat limita împuternicirilor, prin expunerea unor păreri, idei, concluzii, asupra unor chestiuni, în privința cărora nu avea dreptul să o facă.

Astfel, prima instanță a încălcat în mod indubitabil limitele controlului judecătoresc manifestat prin expunerea directă asupra oportunității actului administrativ, fără a exercita controlul dreptului discreționar.

A precizat că prin actul administrativ individual defavorabil, pârâtul a încălcat dreptul reclamantului la reputație profesională, dreptul de a nu fi pedepsit arbitrar, dreptul la onoare și demnitate.

Prin hotărârea nominalizată reclamantul a fost în mod absolut arbitrar recunoscut vinovat pentru abateri disciplinare, fapt care a lăsat în mod inevitabil o amprentă negativă asupra reputației profesionale a reclamantului, vătămându-i dreptul acestuia.

A conchis că Consiliul Superior al Procurorilor neîntemeiat a casat hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 3-43/20 din 22 iunie 2020, prin care just a fost încetată procedura disciplinară în privința ex-procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Vitalie Busuioc din motivul lipsei abaterii disciplinare.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat hotărârea contestată la 28 februarie 2022 și la 15 și 17 martie 2022 a fost notificat dispozitivul hotărârii reprezentanților recurentului Vitalie Busuioc, avocaților Valerii Voleanschi și Constantin Gheorghîță (f.d. 221, 222, vol. I).

Iar, la 19 iunie 2022 a fost notificată recurentului, Vitalie Busuioc, reprezentat de avocații Valerii Voleanschi și Constantin Gheorghîță, prin intermediul poștei electronice, hotărârea integrală (f.d. 226, vol. I).

În condițiile enunțate, recursul nemotivat depus la 15 martie 2022, prin intermediul adresei electronice și la 20 iunie 2022 prin intermediul adresei electronice, sunt în termen (f.d. 223-224, vol. I, 3-13, vol. II).

La 27 iunie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat prin intermediul adresei de email Consiliului Superior al Procurorilor copia recursului motivat depus de Vitalie Busuioc cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței (f.d. 15, vol. II).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea

de recurs depusă de Vitalie Busuioc și de reprezentantul acestuia avocatul Constantin Gheorghiu inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la litera a)- f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul

condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Vitalie Busuioc și de reprezentantul acestuia avocatul Constantin Gheorghîța.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Vitalie Busuioc și de reprezentantul acestuia avocatul Constantin Gheorghîța se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru